

ความสุขแท้จริง

ข่าวดี มธ 5:1-12ก

¹พระเยซูเจ้าทอดพระเนตรเห็นประชาชนมากมาย จึงเสด็จขึ้นบนภูเขา เมื่อประทับแล้ว บรรดาศิษย์เข้ามาห้อมล้อมพระองค์ ²พระองค์ทรงเริ่มตรัสสอนว่า

³“ผู้มีใจยากจน ย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา

⁴ผู้เป็นทุกข์โศกเศร้า ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับการปลอบโยน

⁵ผู้มีใจอ่อนโยน ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับแผ่นดินเป็นมรดก

⁶ผู้หิวกระหายความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะอิ่ม

⁷ผู้มีใจเมตตา ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับพระเมตตา

⁸ผู้มีใจบริสุทธิ์ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้เห็นพระเจ้า

⁹ผู้สร้างสันติ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้ชื่อว่า เป็นบุตรของพระเจ้า

¹⁰ผู้ถูกเบียดเบียนข่มเหงเพราะความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา ¹¹ท่านทั้งหลายย่อมเป็นสุข เมื่อถูกดูหมิ่น ข่มเหงและใส่ร้ายต่างๆ นานาเพราะเรา ¹²จงชื่นชมยินดีเถิด เพราะบำเหน็จรางวัลของท่านในสวรรค์นั้นยิ่งใหญ่”

ก่อนศึกษาความหมายของความสุขแต่ละประการ มีข้อสังเกตสำคัญดังต่อไปนี้

1. ตามสำนวนแปลภาษาไทย ความสุขแต่ละประการเป็นประโยคเพราะมีทั้งประธานและกริยาครบถ้วน เช่น “ผู้มีใจยากจน ย่อมเป็นสุข” แต่ต้นฉบับภาษากรีกกลับไม่ปรากฏคำกริยาใดๆ เลย

เมื่อย้อนกลับไปศึกษาพระธรรมเก่า เราพบว่าภาษาฮีบรูและอาราเมอิกก็มีสำนวนซึ่งไม่ปรากฏคำกริยาด้วยเหมือนกัน แต่เป็นคำอุทานไม่ใช่ประโยค

แสดงว่าความสุขทั้งแปดประการตามต้นฉบับไม่ใช่ประโยค ซึ่งเป็นได้ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต แต่เป็นคำอุทาน ซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบันเท่านั้น เพราะคงไม่มีผู้ใดอุทานเมื่ออดีตหรืออนาคต เช่น “โอ ช่างสุขจริงหนอ ปีหน้าจะถูกหวย !” จึงเท่ากับว่าความสุขทั้งแปดประการเกิดขึ้น “**ขณะนี้**” โดยไม่จำเป็นต้องรอจนถึงโลกหน้า

จริงอยู่ ความสุขอย่างสมบูรณ์จะเกิดขึ้นเมื่อได้พบพระเจ้าในโลกหน้า แต่เราสามารถลิ้มรสความสุขแท้จริงได้แล้วตั้งแต่เวลานี้ และบนโลกใบนี้ !!

2. makarios (มาคาริโอส) ซึ่งแปลว่า “สุข” เป็นคำที่ชาวกรีกใช้เฉพาะกับพระเจ้าเท่านั้น ความสุขที่พระเยซูเจ้าตรัสถึงจึงเป็น “**ความสุขแบบพระเจ้า**” กล่าวคือเป็นความสุขที่สมบูรณ์ในตัวเอง ไม่ขึ้นกับโชค โอกาส หรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ อีกทั้งไม่มีผู้ใดสามารถทำลายหรือแย่งชิงไปได้

ต่างจากความสุข (happiness) ที่โลกหยิบยื่นให้ เพราะคำ happiness มาจากรากศัพท์ “hap-” ซึ่งหมายถึง “โชค, โอกาส” ความสุขตามประสาโลกจึงอาจเพิ่มขึ้น ลดลง หรือหมดไปได้หากโชค สุขภาพ อากาศ แผ่น หรือปัจจัยอื่นๆ เปลี่ยนแปลง

ความสุขที่พระเยซูเจ้าประทานให้จึงเป็น “**ความสุขแท้จริง**” ซึ่งจะทำให้ “ใจของท่านยินดี” และ “ไม่มีใครนำความยินดีไปจากท่านได้” (ยน 16:22)

1. ผู้มีใจยากจนย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา

ภาษากรีกใช้ศัพท์ซึ่งมีความหมายว่า “จน” สองคำคือ

1. Penēs (เปเนส) หมายถึง “จน” ในใจความของการขาดสิ่งของฟุ่มเฟือย แต่ยังสามารถช่วยเหลือตัวเองได้และสามารถดำรงชีพด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองได้
 2. Ptōchos (ปโตคอส) มาจากรากศัพท์ ptossein (ปตอสเซน) ซึ่งแปลว่า หมอบหรือ คลาน “ปโตคอส” จึงหมายถึง “จน” แบบสิ้นเนื้อประดาตัวชนิดไม่มีทางยื่นหยัดดำรงชีพอยู่ได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเอง จำต้องหมอบหรือคลานไปพึ่งความช่วยเหลือจากผู้อื่น
- คำที่ใช้ ณ ที่นี้คือ “ปโตคอส” ซึ่งหมายถึงความยากจนชนิดยืนอยู่บนลำแข้งของตนเองไม่ได้เลย

ส่วนในภาษาอาราเมอิก คำ ‘ani (อานี) และ ebiōn (เอบีโอน) ซึ่งต่างก็แปลว่า “จน, ขัดสน” นั้น มีวิวัฒนาการทางความหมาย 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. เริ่มแรกหมายถึง “จน”
2. เพราะ “จน” ความหมายจึงพัฒนาไปเป็น “ไม่มีอิทธิพล ไม่มีอำนาจ ไม่มีชื่อเสียง ไม่มีผู้ใดช่วยเหลือ”
3. เพราะไม่มีอิทธิพล จึงถูกผู้อื่นดูหมิ่น และกดขี่ข่มเหงต่าง ๆ นานา
4. เพราะถูกกดขี่ข่มเหงจนไม่มีที่พึ่งพิงในโลกนี้อีกแล้ว เขาจึง “**มอบความหวังใจทั้งหมดไว้ของค์พระผู้เป็นเจ้า**” ดังตัวอย่างจากเพลงสดุดีที่ว่า “พระองค์ทรงช่วยคนอ่อนแอ และขัดสนให้พ้นจากผู้ที่ฉกฉวยทรัพย์สินของเขา” (สดด 35:10) จะเห็นว่าคน “ขัดสน” ไม่ได้หมายถึงคนจนเพราะเขาคงไม่มีทรัพย์สินให้ผู้อื่นฉกฉวย แต่หมายถึง “ผู้ที่วางใจในพระเจ้า” (ดู สดด 9:18; 34:6; 68:10; 72:4; 107:41; 132:15)

เมื่อรวมความหมายในภาษากรีกและอาราเมอิกเข้าด้วยกัน เราอาจแปลความหมายก่อนแรกได้ดังนี้ “**โอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่ตระหนักว่าไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ จึงมอบความหวังใจทั้งหมดไว้ในพระเจ้า**”

สำหรับผู้ที่วางใจในพระเจ้า เขาจะพบว่าพระองค์เท่านั้นทรงเป็นองค์ความช่วยเหลือ ความหวัง และพละกำลัง อีกทั้งทรงบันดาลความสุขและความมั่นคงอย่างแท้จริงให้แก่ชีวิตของตนได้ สิ่งอื่นๆ ล้วนแล้วแต่เป็นอนิจจังและก่อให้เกิดทุกข์

อนึ่ง พึงสังเกตว่าความยากจนนี้เป็นเรื่องของ “จิตใจ” (ผู้มีใจยากจนย่อมเป็นสุข) เพราะไม่มีทางเลยที่พระเจ้าจะทรงปรารถนาให้บรรดาบุตรของพระองค์อาศัยอยู่ในสลัม กินม้ออดม้อ

หรือต้องทนเจ็บป่วยเรื้อรัง ซึ่งความยากจนทางกายเหล่านี้คือสิ่งที่เราคริสตชนจะต้องช่วยกัน
กำจัดให้หมดสิ้นไป

ตอนที่สอง พระองค์ตรัสถึงการได้ “อาณาจักรสวรรค์” มาเป็นกรรมสิทธิ์

ชาววินยนิยมลีลาการเขียนอย่างหนึ่งเรียกว่า Parallelism ตามลีลานั้น พวกเขาพูดหรือ
เขียนสิ่งเดียวกันซ้ำ 2 ครั้ง โดยครั้งที่สองอาจเป็นเพียงการซ้ำครั้งแรกหรืออาจเป็นการขยาย
ความเพิ่มเติมก็ได้ แทบทุกข้อในหนังสือเพลงสดุดีล้วนใช้ลีลาการเขียนแบบนี้ ตัวอย่างเช่น

ครั้งแรก “ผู้ชอบธรรมย่อมเป็นสุข” (สดด 1:1)

ครั้งที่สอง “เขาไม่เดินตามคำแนะนำของคนชั่ว” (สดด 1:1)

เราจึงได้ความหมายของผู้ชอบธรรมว่าเป็น ผู้ที่ไม่เดินตามคำแนะนำของคนชั่ว

หากเรานำลีลาดังกล่าวมาใช้กับคำวอนขอที่พระเยซูเจ้าทรงสอนในบท “ข้าแต่พระบิดา
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย” ดังนี้

ครั้งแรก “พระอาณาจักรจงมาถึง” (มธ 6:10)

ครั้งที่สอง “พระประสงค์จงสำเร็จในแผ่นดินเหมือนในสวรรค์” (มธ 6:10)

เราอาจให้คำนิยามของอาณาจักรสวรรค์ได้ว่าเป็น **“สังคมบนโลกนี้ที่พระประสงค์
ของพระเจ้าได้รับการปฏิบัติอย่างสมบูรณ์เหมือนในสวรรค์”**

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ที่ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าอย่างสมบูรณ์เท่านั้นจึงจะมี
สิทธิ์เป็นพลเมืองของอาณาจักรสวรรค์ ดังที่พระเยซูเจ้าตรัสว่า “คนที่กล่าวแก่เราว่า ‘พระเจ้าข้า
พระเจ้าข้า’ นั้นมิใช่ทุกคนจะได้เข้าสู่อาณาจักรสวรรค์ แต่ผู้ที่ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระ
บิดาของเรา ผู้สถิตในสวรรค์นั้นแหละจะเข้าสู่สวรรค์ได้” (มธ 7:21)

แล้วผู้ใดกันเล่าจะปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าหากเขาไม่วางใจพระองค์ และผู้ที่
จะมอบความวางใจทั้งหมดไว้ในพระองค์ได้ก็คือผู้ที่มีจิตใจยากจนดังได้กล่าวมาแล้วนั่นเอง

เพราะฉะนั้น ความหมายโดยรวมของความทุกข์ประการนี้จึงได้แก่

“โอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่ตระหนักว่าไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จึงมอบความวางใจ
ทั้งหมดไว้ในพระเจ้า เหตุว่าเขาจะได้เป็นสมาชิกของอาณาจักรสวรรค์ เพราะสามารถปฏิบัติตาม
พระประสงค์ของพระเจ้าได้อย่างสมบูรณ์”

2. ผู้เป็นทุกข์โศกเศร้าย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับการปลอบโยน

“ความทุกข์โศกเศร้า” ซึ่งแปลจากคำกรีก penthēō (เพนแธโอ) นั้นบ่งบอกถึงความทุกข์
โศกเศร้าอย่างสุดซึ้งซึ่งออกมาจากก้นบึ้งแห่งหัวใจจนไม่อาจกลั้นน้ำตาไว้ได้ มักใช้กับการ
สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักยิ่ง ดังเช่นความทุกข์โศกเศร้าของยาโคบเมื่อทราบว่ายูดาห์บุตรสุดที่
รักเสียชีวิต (ปฐมก 37:34 และดู ปฐมก 50:3; 1 มคบท 12:52; 13:26; 2 คร 12:21)

เราอาจเข้าใจความทุกข์อันเกิดจากความทุกข์โศกเศร้าแบบสุดๆ ได้ 3 แนวทางด้วยกัน
กล่าวคือ

1. เข้าใจตามตัวอักษรว่า “ผู้เป็นทุกข์โศกเศร้ามีบุญเพราะได้รับการปลอบโยน”

เหตุผลคือ เวลาปกติสุขเรามักมองชีวิตเพียงผิวเผินและไม่ค่อยสนใจใฝ่ดีกับผู้อื่นมากนัก ต่อเมื่อความสูญเสียใหญ่หลวงเข้ามาในชีวิต เราจึงเริ่มมองเห็นความรักและการปลอบโยนจากพระเจ้ารวมถึงความช่วยเหลือและน้ำใจดีของเพื่อนมนุษย์ชนิดที่ไม่เคยคาดหวังมาก่อน ดังเช่นความช่วยเหลือที่หลังไหลมาสู่ผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิซึ่งถล่มภาคใต้ของไทยและอีกหลาย ๆ ประเทศเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2004 ที่ผ่านมา

- เด็กชายชาวอินโดนีเซีย 10 ขวบสองคน ร่วมมือร่วมแรงกันนำของเล่นและขนมเค้กออกมาขายที่จัตุรัสกลางกรุงออสโลท่ามกลางหิมะเป็นเวลากว่า 4 ชั่วโมง เพื่อนำเงินจำนวน 2,750 คราวน์หรือประมาณ 17,687 บาทไปมอบให้กาชาดสากลและองค์กรการกุศลอื่นๆ (ข่าวรอยเตอร์)

- เด็กไทยอายุ 5 ขวบขอให้คุณแม่พาไปทำเนียบรัฐบาล เด็กน้อยเอากระปุกออมสินไปนั่งแคะกับเจ้าหน้าที่ทำเนียบ (จากอินเทอร์เน็ต)

- เด็กหญิงอายุ 10 ขวบไปกับคุณแม่เพื่อบริจาคโลหิตที่สภากาชาดไทย แต่เจ้าหน้าที่ไม่รับบริจาคเพราะอายุไม่ถึงเกณฑ์ เธอถามพยาบาลว่า “แล้วอย่างหนู จะช่วยอะไรได้บ้างคะ ?” (จากอินเทอร์เน็ต)

- คุณยายคนหนึ่งหามะละกอบ้านหลังเขา มานั่งอยู่ข้างศาลาการเปรียญวัดเขาหลัก คุณยายนั่งสับมะละกอล้างไว้ตรงหน้าตั้งแต่เช้าจนบ่าย ฝ่ามือยายย่นเหมือนเราเอามือแช่น้ำไว้สัก 5 ชั่วโมง มือสับไปๆ ส่วนแวตตายาก็เชิญชวนทุกคนที่ผ่านไปผ่านมาให้หยิบกิน มีทั้งฝรั่งทั้งไทยนั่งกินหยิบกินมะละกอกันพ้ออึม แล้วก็เดินกลับไปให้คนอื่นเข้ามากินต่อ (จากอินเทอร์เน็ต)

พระพรชานและความช่วยเหลือเหล่านี้ช่วย “เปิดหัวใจ” ของผู้ตกทุกข์ได้สัมผัสกับ “คุณค่า” ซึ่งไม่อาจซื้อหามาได้ อีกทั้งเป็นพลังและกำลังใจช่วยพวกเขาในการแบกทางเขจนจนได้ชัยชนะและพบกับความมั่นคงแท้จริงในที่สุด

2. ความหมายนัยที่สองคือ “เป็นบุญของผู้เป็นทุกข์โศกเศร้าเพราะเห็นความทุกข์ยากและความต้องการของผู้อื่น” เพราะนี่คือการดำเนินชีวิตตามรอยพระบาทของพระเยซูเจ้าผู้ทรงสงสารและเยียวยาช่วยเหลือความทุกข์ยากของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนเจ็บป่วย (มธ 14:14) ผู้หิวโหย (มธ 14:13-21) คนตาบอด (มธ 20:29-34) คนโรคเรื้อน (มก 1:40-45) คนขาดผู้ดูแล (มธ 9:35-37) หรือแม้แต่ผู้สูญเสียญาติมิตร (ลก 7:11-17)

มัทธิวเล่าแบบอย่างของพระองค์ไว้ในบทที่ 14 ว่า หลังจากยอห์นผู้ทำพิธีล้างถูกกษัตริย์เฮโรดสังตติศรีษะ “บรรดาศิษย์ของยอห์นได้มารับศพไปฝัง แล้วแจ้งข่าวให้พระเยซูเจ้าทรงทราบ” (มธ 14:12) ซึ่งนอกจากจะทำให้พระองค์เสียพระทัยกับการจากไปของยอห์นผู้เป็นญาติแล้ว ยังทำให้พระองค์อดหวนพระทัยในชะตากรรมทำนองเดียวกันที่กำลังรอคอยพระองค์อยู่เบื้องหน้าไม่ได้

ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงเสด็จลงเรือข้ามทะเลสาบกาลิลีไปอีกฟากหนึ่งโดยหวังจะ อยู่ตามลำพังเพื่อพักกาย พักใจ และวอนขอความช่วยเหลือจากพระบิดาเจ้า แต่เมื่อขึ้นจากเรือ กลับทรงพบเห็นประชาชนมากมายเฝ้ารอความช่วยเหลือจากพระองค์

แทนที่จะรู้สึกรำคาญที่ความเป็นส่วนตัวถูกรบกวน พระองค์กลับ “**สงสารและ ทรงรักษาผู้เจ็บป่วยให้หายจากโรค**” (มธ 14:14)

“สงสาร” ตรงกับคำกรีก “**สปราคค์นี่ซอมา**” (splaichnizomai) อันมีรากศัพท์เดียวกันกับคำนาม “**สปราคค์นา**” (splaichna) ซึ่งแปลว่า “**ตับไตไส้พุง**”

“สปราคค์นี่ซอมา” จึงหมายถึงความรู้สึกเมตตาสงสารที่ถูกขับเค้นออกมา จากส่วนลึกที่สุด นั่นคือตับไตไส้พุงซึ่งอยู่ลึกกว่าหัวใจของเรามนุษย์เสียอีก

เท่ากับว่านอกจากจะไม่ทรงโกรธเคืองหรือรำคาญใจเมื่อถูกผู้อื่นรบกวนแล้ว พระองค์ยังทรงสงสาร ทรงโศกเศร้า และทรงเป็นทุกข์ในความทุกข์ยากทั้งหลายทั้งปวงของเรามนุษย์อย่างสุดซึ้งอีกด้วย

เพราะฉะนั้น ผู้ที่เป็นทุกข์โศกเศร้าเพราะเห็นความทุกข์ยาก ความโศกเศร้า และความต้องการของผู้อื่น จะไม่เป็นสุขได้อย่างไรในเมื่อเขากำลังดำเนินชีวิตตามรอยพระบาทของพระองค์ผู้ทรงเป็นพระบุตรของพระเจ้า !

3. สิ่งแรกที่พระเยซูเจ้าทรงเทศน์สอนเมื่อเริ่มต้นภารกิจคือ “**จงเป็นทุกข์กลับใจ**” ดังนั้นความหมายประการสุดท้ายคือ “**เป็นบุญของผู้เศร้าโศกเสียใจอย่างสุดซึ้งซึ่งที่เห็นว่าบาปของตนได้ทำร้ายพระเยซูเจ้า อีกทั้งทำให้ตนเองต้องพลัดพรากจากพระองค์**” จึงเป็นทุกข์กลับใจ และได้รับการอภัยจากพระองค์”

นักบุญเปาโลจึงกล่าวว่า “**บัดนี้ ข้าพเจ้ามีความยินดี ไม่ใช่เพราะท่านได้มีความทุกข์ แต่เพราะความทุกข์นั้นทำให้ท่านกลับใจ ความทุกข์ใจของท่านเป็นไปตามพระประสงค์ของพระเจ้า ความทุกข์ใจตามพระประสงค์ของพระเจ้าทำให้กลับใจ ทำให้รอดพ้น**” จึงไม่มีผู้ใดเสียใจ ส่วนความทุกข์ใจของโลกนำไปสู่ความตาย ความทุกข์ใจตามพระประสงค์ของพระเจ้าก่อให้เกิดผลดีหลายประการแก่ท่าน เช่น ความเอื้ออาทร การป้องกันตน ความกระตือรือร้น ...” (2 คร 7:9-11)

นอกจากจะเป็นสุขเพราะได้รับการปลอบโยน ได้ดำเนินชีวิตตามรอยพระบาท และได้รับการอภัยบาปแล้ว จิตใจที่เป็นทุกข์โศกเศร้ายังเป็นเครื่องบูชาที่พระเจ้าทรงพอพระทัยอีกด้วย ดังเพลงสดุดีที่ว่า “**ข้าแต่พระเจ้า เครื่องบูชาของข้าพเจ้าคือดวงจิตที่เป็นทุกข์**” ข้าแต่พระเจ้า พระองค์ไม่ทรงรังเกียจใจที่เป็นทุกข์และถ่อมตน” (สดด 51:17)

เราอาจสรุปความหมายของความสุุประการที่สองได้ว่า

“**ไอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่หัวใจแตกสลายเพราะเห็นความทุกข์ยากของโลก และสำนึกในบาปของตน เหตุว่าเขาจะพบความยินดีในพระเจ้า**”

3. ผู้มีใจอ่อนโยนย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับแผ่นดินเป็นมรดก

คำ “อ่อนโยน” ตรงกับ praus (พราวออส) ในภาษากรีกซึ่งมีการใช้ดังนี้

1. อริสโตเติลถือว่าคุณธรรมย่อมเดินสายกลาง จึงให้คำจำกัดความของ “พราวออส” ว่าอยู่กึ่งกลางระหว่าง “โกรธสุด” (orgilotēs – ออร์กิโลเตส) กับ “ไม่โกรธเลย” (aorgēsia – อออร์เกเซีย) ความหมายประการแรกจึงได้แก่ “เป็นบุญของผู้ที่รู้จักโกรธในเวลาที่เหมาะสมโกรธและไม่โกรธเลยในเวลาที่ไม่สมควรโกรธ”

หลักปฏิบัติก็คือ เราจะโกรธแบบเห็นแก่ตัวเพราะตัวเองถูกทำร้ายหรือสูญเสียผลประโยชน์ไม่ได้ และในเวลาเดียวกันเราจะนิ่งเฉยไม่รู้ร้อนรู้หนาวเมื่อเห็นผู้อื่นถูกทำร้ายหรือไม่ได้รับความยุติธรรมก็ไม่ได้อีกเช่นกัน เพราะกรณีแรกเราโกรธในเวลาที่ไม่สมควรโกรธ ส่วนกรณีหลังเราไม่โกรธในเวลาที่เหมาะสมโกรธ

2. คำ “พราวออส” ยังใช้กับสัตว์เลี้ยงที่ได้รับการฝึกฝนอย่างดีจนสามารถควบคุมหรือสั่งได้ ความหมายประการที่สองจึงหมายถึง “เป็นบุญของผู้ที่สามารถควบคุมสัญชาตญาณ แรงกระตุ้น และกิเลสตัณหาทั้งปวงของตนเองได้”

แต่จะมีใครกันเล่าที่สามารถควบคุมตัวเองได้อย่างสมบูรณ์ เพราะยิ่งพยายามควบคุมตัวเองมากเท่าใด เราก็กิ่งตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและถูกควบคุมโดยความพยายามหรือความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งนั้นมากขึ้นเท่านั้น

วิธีแก้ไขจึงเหลือเพียงหนทางเดียว นั่นคือ อัญเชิญพระเจ้าเข้ามาในชีวิตของเรา ดุจเดียวกับนักบุญเปาโลซึ่งกล่าวว่า “ข้าพเจ้าถูกตรึงกางเขนกับพระคริสตเจ้าแล้ว ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ มิใช่ตัวข้าพเจ้าอีกต่อไป แต่พระคริสตเจ้าทรงดำรงชีวิตอยู่ในตัวข้าพเจ้า ชีวิตที่ข้าพเจ้ากำลังดำเนินอยู่ในร่างกายขณะนี้ ข้าพเจ้าดำเนินชีวิตในความเชื่อถึงพระบุตรของพระเจ้าผู้ทรงรักข้าพเจ้าและทรงมอบพระองค์เพื่อข้าพเจ้า” (กท 2:20)

การมีพระเจ้าดำรงชีวิตอยู่ในตัวย่อมส่งผลให้เราคิดเหมือนพระองค์ บรรารณาเหมือนพระองค์ และมีชีวิตเหมือนพระองค์ ซึ่งนอกจากจะเป็นสุดยอดแห่งความบรรารณาที่เราเลือกด้วย “อำภอใจอิสระ” ของเราเองโดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลอื่นใดแล้ว ยังเป็นการควบคุมและตรึง “อัตตา” ของเราไว้กับกางเขนได้อย่างสมบูรณ์แบบอีกด้วย

3. “พราวออส” ยังใช้เป็นคำตรงข้ามกับศัพท์กรีกที่แปลว่า “หยิ่งยโส” (hupsēlokardia – ฮุพเซลอคาร์ดีอา) ความหมายประการสุดท้ายจึงได้แก่ “เป็นบุญของผู้ที่มีความสุภาพถ่อมตน” เหตุว่าเขาจะตระหนักถึงความ “ไม่รู้” แล้วเกิดความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ซึ่งต่างจากคนหยิ่งยโสที่มักทะนงตนว่ารู้ทุกสิ่งแล้วจึงไม่ยอมเรียนรู้หรือรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาในชีวิต แล้วกลายเป็นคนโง่ล้ำหลังไปในที่สุด

นอกจากนี้ผู้ที่มีความสุภาพถ่อมตนยังมีศานาอยู่ในหัวใจอย่างแท้จริง เพราะเขาตระหนักถึงความอ่อนแอของตนและ “ต้องการพระเจ้า” ด้วยจริงใจและสิ้นสุดจิตใจ

การควบคุมตัวเองให้รู้จักโกรธหรือไม่โกรธและให้มีความสุภาพถ่อมตนเช่นนี้เองที่ทำให้เราเป็นผู้ยิ่งใหญ่อย่างแท้จริง เพราะหากควบคุมตัวเองได้เราย่อมควบคุมผู้อื่นได้ด้วย ตรงกันข้ามหากตัวเองยังควบคุมไม่ได้ เราจะไปควบคุมผู้อื่นได้อย่างไรกัน ดูอย่างกษัตริย์อเล็กซาน

เดอร์ (356-323 ก.ค.ศ.) ที่ควบคุมสติไม่ได้และพุ่งหอกใส่เพื่อนรักจนเสียชีวิตสิ พระองค์ทรง
เป็นนมหราชก็จริงแต่ไม่อาจครองใจประชาชนไว้ได้ และอาณาจักรของพระองค์ก็ไม่ยืนยาวเลย
ความหมายของความสุขประการนี้คือ

“ไอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่รู้จักโกรธในเวลาที่เหมาะสมและไม่โกรธในเวลาที่ไม่สมควร
โกรธ ผู้ที่สามารถควบคุมสติชญาตญาณ แรงกระตุ้น และตัณหาของตัวเองเพราะว่าพระเจ้าทรง
ดำเนินชีวิตอยู่ในตัวเขา ตลอดจนผู้มีความสุภาพที่ตระหนักถึงความไม่รู้และความอ่อนแอของ
ตนเอง เหตุว่าเขาผู้นั้นจะเป็นกษัตริย์ท่ามกลางมวลมนุษย์”

4. ผู้ที่หิวกระหายความชอบธรรมย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะอิ่ม

ความหมายของคำใดคำหนึ่งจะลึกซึ้งหรือหนักแน่นเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์
ทั้งของผู้พูดและผู้ฟังด้วย

เรายังไม่เคยมีประสบการณ์เลยว่า คนหิวอาหารหรือกระหายน้ำถึงขั้นอดตายมีอาการ
อย่างไร ? ทรมานมากน้อยเพียงใด ?

แต่สิ่งที่พระเยซูเจ้าทรงประสบพบเห็นเป็นประจำคือคนใกล้อดตาย เพราะลำพังค่าแรง
แต่ละวันของคณงานสมัยนั้นก็แทบไม่พอประทังชีวิตอยู่แล้ว หากวันใดป่วยหรือไม่มีงานทำ วัน
นั้นสมาชิกในครอบครัวย่อมหมิ่นเหม่ต่อการอดตายเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ในอุปมาเรื่องคณงาน
ในสวนองุ่น จึงมีผู้รอคอยคณงานจ้างงานแม้เป็นเวลาเย็นมากแล้วก็ตาม (มธ 20:1-16)

นอกจากนั้น เมื่อพบพายุทรายระหว่างเดินทาง สิ่งที่ชาวยิวสมัยนั้นทำได้ก็คือเอาเสื้อ
คลุมมาคลุมตัวเองไว้ หันหลังให้พายุ แล้วรอจนกว่าพายุจะสงบ ขณะที่พายุก็จะพัดทรายเข้า
จุมูกและคณงานแสบและหายใจแทบไม่ออก จะกินน้ำก็ไม่ได้เพราะทรายเต็มปากไปหมด ตอนนี้
แหละที่พวกเขาตระหนักดีว่าการอดน้ำตายเป็นอย่างไรร

ความหิวและกระหายที่พระเยซูเจ้าตรัสถึงจึงมิใช่แค่ความ “อยากกิน” หรือ “อยากดื่ม”
แต่เป็นความหิวชนิดที่หากไม่มีอาหารตักถึงท้องเป็นต้องอดตายแน่ และเป็นความกระหายชนิด
ที่หากไม่ได้ดื่มน้ำสักแก้วเป็นต้องอดน้ำตายแน่

ความหมายของความสุขประการนี้จึงขึ้นอยู่กับ “**ความเข้มข้น**” ของความหิวและ
กระหาย ดังนั้นเราควรถามตัวเองว่า “เราต้องการความชอบธรรมมากเพียงใด มากเท่าคนที่
กำลังหิวตายต้องการอาหาร หรือมากเท่าคนที่กำลังอดน้ำตายต้องการน้ำหรือไม่ ?”

แม้พระองค์จะทรงเรียกร้องให้เราไฝหาคความดีและความชอบธรรมอย่างเข้มข้นจนหลาย
คนเกรงว่าจะทำไม่ได้ แต่อย่าเพิ่งท้อใจเพราะพระองค์ตรัสว่า “เป็นบุญของผู้ที่หิวกระหาย” ไม่ใช่
“เป็นบุญของผู้ที่อิ่มหน้าแล้ว” ความหมายก็คือ “ผู้ที่ไฝหาคความชอบธรรมอย่างเข้มข้นโดยยังไม่
บรรลุถึงความชอบธรรม ก็เป็นบุญแล้ว”

ดังนั้น แม้เราจะทำผิดพลาดซ้ำซากจนบางครั้งรู้สึกท้อแท้ แต่หากยังไฝหาคความดีอยู่ก็
เป็นบุญของเราแล้ว ดุจเดียวกับกษัตริย์ดาวิดที่แม้จะสังหารข้าศึกเป็นจำนวนมากในการรบ แต่

พระองค์ไม่เคยหยุดไฝหาความชอบธรรมด้วยการสร้างพระวิหารถวายพระเจ้าเลย ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงเป็นที่โปรดปรานของพระเจ้ามาก

อีกสิ่งหนึ่งที่น่าสังเกตคือ คำกริยาจำพวก “หิว” และ “กระหาย” ในภาษากรีกมักตามด้วย genitive case ซึ่งบ่งบอกความเป็นเจ้าของ เวลาแปลเป็นไทยมักมีคำว่า “ของ” นำหน้า ในทางภาษาศาสตร์เรียกว่า partitive genitive ซึ่งหมายถึงการเป็นเจ้าของเพียงบางส่วน เมื่อชาวกรีกต้องการพูดว่า “ฉันกระหายน้ำ” เขาจะพูดว่า “ฉันกระหายบางส่วนของน้ำ” เพราะเขาอยากได้น้ำส่วนเดียว ไม่ใช่ทั้งตุ่มหรือทั้งบ่อ

แต่ในกรณีนี้ “ความชอบธรรม” (*dikaiosunēn* – ดิคัยออสซูนเนน) ไม่ได้อยู่ในรูป genitive case แต่อยู่ในรูป accusative case ซึ่งเทียบได้กับ “กรรมตรง” (direct object) ในภาษาไทย หมายความว่า ความสุขประการนี้นอกจากจะเรียกร้องให้เราไฝหาความชอบธรรมอย่างเข้มข้นที่สุดแล้ว ยังเรียกร้องให้เราไฝหาความชอบธรรมทั้งครบอีกด้วย

ตัวอย่างของผู้ไฝหาความชอบธรรมหรือทำดีแต่เพียงบางส่วนเช่น บรรดาผู้ที่มีคุณธรรมสูงส่ง ซื่อสัตย์ น่ายกย่อง แต่ไม่มีผู้ใดอยากเข้าหาเพราะนิสัยใจคอเย็นเฉย ขาดมนุษยสัมพันธ์ ไม่รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น

หรือคนขี้เหล้าเมายา ชอบเล่นการพนัน แต่ใจกว้างพร้อมจะหยิบเหรียญบาทสุดท้ายในกระเป๋าทนออกมาทำบุญแก่ผู้ยากไร้ ก็เป็นผู้ชอบธรรมเพียงบางส่วนเช่นกัน

เราอาจสรุปความหมายของความสุจริตนี้ได้ว่า

“โอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่ไฝหาความชอบธรรมทั้งครบดุจเดียวกับคนใกล้ตายอยากได้อาหาร หรือคนกระหายน้ำใกล้ตายอยากได้น้ำ เหตุว่าเขาจะอิมหัน่าจริง ๆ”

5. ผู้มีใจเมตตาเยอ่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับพระเมตตา

“ผู้ที่มีเมตตาเยอ่อมย่อมได้รับความเมตตาจากพระเจ้า” เป็นความคิดที่พบได้ทั่วไปในพระธรรมใหม่ เช่น “ผู้ใดที่ไม่แสดงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ จะถูกพิพากษาโดยปราศจากความเมตตากรุณา” (ยก 2:13) หรือในบทสวด “ข้าแต่พระบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย” พระเยซูเจ้าทรงสอนว่า “โปรดประทานอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนข้าพเจ้าให้อภัยแก่ผู้อื่น เพราะถ้าท่านให้อภัยผู้ทำความผิด พระบิดาของท่านผู้สถิตในสวรรค์ ก็จะประทานอภัยแก่ท่านด้วย แต่ถ้าท่านไม่ให้อภัยผู้ทำความผิด พระบิดาของท่านก็จะไม่ประทานอภัยแก่ท่านเช่นเดียวกัน” (มธ 6:12, 14-15)

คำ “เมตตา” ตรงกับภาษาฮีบรู *chesedh* (เชเส็ด) ซึ่งหมายถึง “ความสามารถที่จะเข้าไปอยู่ในผู้อื่น แล้วมองด้วยสายตาของผู้อื่น คิดด้วยความคิดของผู้อื่น และรู้สึกด้วยความรู้สึกของผู้อื่น”

จากคำนิยามนี้ ผู้ที่มีความเมตตาสูงสุดก็คือพระเจ้านั่นเอง เพราะพระองค์ทรงส่งพระบุตรแต่เพียงพระองค์เดียวลงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ เพื่อพระบุตรจะได้มองแบบมนุษย์ คิดแบบ

มนุษย์ และรู้สึกแบบมนุษย์ พระบุตรจึงทรงรู้จักและเข้าใจชีวิตมนุษย์อย่างถ่องแท้ ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงสามารถช่วยเหลือเราได้ในทุกกรณีและทุกสถานการณ์ไม่ว่าจะเลวร้ายเพียงใดก็ตาม

อาศัยความเมตตาแบบพระเจ้านี้เอง เราจึงเจริญชีวิตร่วมกันได้อย่างสงบสุข เพราะแต่ละคนต่างเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน และคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นก่อนตนเอง

นอกจากนี้ ความเมตตาช่วยให้เรา

1. *ไม่เมตตาผู้อื่นอย่างผิดๆ* ตัวอย่างเช่นครั้งที่พระเยซูเจ้าทรงแหวะบ้านของมารธา และมารีย์ก่อนเสด็จเข้ากรุงเยรูซาเล็มเพื่อรับการตรึงกางเขน (ลก 10:38-42) จริ่งอยู่ทั้งสองต่างรักและต้องการต้อนรับพระองค์อย่างดีที่สุด แต่มีเพียงมารีย์ที่ต้อนรับพระองค์ด้วยความเมตตา และเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของพระองค์นั่นคือความสงบและการพักผ่อน

2. *อดทนและให้อภัยผู้อื่นได้ง่ายขึ้น* มีหลักการอยู่ข้อหนึ่งคือ *“ไม่ว่าผู้ใดจะคิดหรือทำอะไรก็ตาม เขาย่อมมีเหตุผลของเขาเสมอ”* หากเราเข้าถึงเหตุผลของเขาได้ เช่น เขากำลังวิตกกังวล เจ็บป่วย อหึกหัก มีคนอื่นใส่ไฟ เป็นลูกคนเดียวที่พ่อแม่ตามใจมาตลอด ฯลฯ ก็จะช่วยให้เราอดทนและให้อภัยเขาได้ง่ายขึ้น

ความหมายของความสุภาพประการนี้คือ

“โอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่สามารถเข้าไปอยู่ในผู้อื่นจนกระทั่งสามารถมองด้วยดวงตาของพวกเขา คิดด้วยความคิดของพวกเขา และรู้สึกด้วยความรู้สึกของพวกเขา เหตุว่าผู้อื่นก็จะปฏิบัติต่อเขาเช่นเดียวกัน และเขายังได้รับรู้ดีกว่ากำลังทำเหมือนที่พระเจ้าได้ทรงกระทำในองค์พระเยซูคริสตเจ้า”

6. ผู้มีใจบริสุทธิ์ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้เห็นพระเจ้า

คำ *“บริสุทธิ์”* ตรงกับภาษากรีก *katharos* (คาธารอส) ซึ่งมีความหมายดังนี้

1. สะอาด เช่น เสื้อผ้าสะอาด จานสะอาด
2. แยกแยะ เช่น ผิดข่าว (กระพือข่าวหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อให้แกลบ รำ หรือผงแยกออกไป) หรือใช้เพื่อหมายถึงการตัดแยกอาหารออกจากอาหารเหลว
3. *ไม่เจือปน* เช่น เหล้าองุ่นที่ไม่มีน้ำเจือปน โลหะแท้ที่ไม่มีสิ่งอื่นเจือปน เป็นต้น ความหมายเบื้องต้นของความสุภาพประการนี้จึงได้แก่ *“ผู้มีแรงจูงใจอันสะอาดบริสุทธิ์ปราศจากสิ่งอื่นเจือปน ย่อมเป็นสุข เหตุว่าเขาจะเห็นพระเจ้า”*

เพื่อจะมีแรงจูงใจอันสะอาดบริสุทธิ์ปราศจากสิ่งอื่นเจือปน เราจำเป็นต้องสำรวจมโนธรรมของตนเองอย่างละเอียดถี่ถ้วน เช่น

- เรารับใช้พระเจ้าอย่างไม่เห็นแก่ตัวหรือเพราะอยากเด่นอยากดังกว่าคนอื่น ?
- เราไปวัดเพราะอยากพบพระเจ้าหรือเพราะถูกบังคับโดยบทบัญญัติ ?
- เราทำบุญให้ทานเพราะเห็นแก่พระเจ้าหรือเพราะเห็นแก่ชื่อเสียงของตนเอง ?
- เราสวดภาวนาและอ่านพระคัมภีร์เพราะต้องการสนิทสัมพันธ์กับพระเจ้าหรือเพราะเหตุผลอื่น ?

นอกจากความหมายเบื้องต้นแล้ว ยังมีหลักการอีกข้อหนึ่งคือ “คนเรามองเห็นเฉพาะสิ่งที่ตนสามารถเห็นได้เท่านั้น” อย่างเช่นในคืนที่ท้องฟ้าเต็มไปด้วยดวงดาว สิ่งที่คุณส่วนใหญ่มองเห็นได้คือแสงระยิบระยับของดวงดาว ต่างจากนักดาราศาสตร์ซึ่งนอกจากจะมองเห็นแสงระยิบระยับแล้ว พวกเขายังรู้จักชื่อดาว แบ่งดาวเป็นกลุ่มต่างๆ หรือแม้แต่มองเห็นดาวดวงอื่นที่อยู่ไกลออกไปได้ ทั้งนี้เป็นเพราะพวกเขามีความสามารถที่จะเห็นดวงดาวได้มากกว่าเรานั่นเอง

จากหลักการเดียวกัน ผู้ที่จะมองเห็นพระเจ้าผู้ทรงเป็นองค์ความบริสุทธิ์ได้ จึงต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจสะอาดบริสุทธิ์เท่านั้น

ความหมายของความสุจริตใจคือ

“โอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่มีแรงจูงใจอันบริสุทธิ์ผู้ดม่งปราศจากสิ่งเจือปน เหตุว่าสักวันหนึ่งเขาจะเห็นพระเจ้า”

7. ผู้สร้างสันติย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้ชื่อว่าเป็นบุตรของพระเจ้า

เพื่อจะเข้าใจความหมายของความสุจริตใจ มี 3 ประเด็นที่ควรคำนึงถึงคือ

1. คำ “สันติ” หรือ shalom (ชาโลม) ในภาษาฮีบรู ไม่ได้หมายถึงเพียง “ขอให้พ้นทุกข์” เท่านั้น แต่หมายรวมถึง “ขอให้บรรลุถึงความดีและความสมบูรณ์สูงสุด” ด้วยการไม่มีโรคภัยเบียดเบียนถือว่า “พ้นทุกข์” ไปเปลาะหนึ่งซึ่งก็นับว่าดีมากแล้ว แต่ยังไม่อาจรับประกันว่าเราจะบรรลุถึงความดีและความสมบูรณ์สูงสุดได้ จำเป็นที่จิตใจร่างกาย สติปัญญา โอกาส สภาพแวดล้อม และสิ่งอื่นๆ ต้องได้รับการพัฒนาควบคู่กันไปอย่างดีที่สุดด้วย

สำหรับพระเยซูเจ้า “ไม่” อย่างเดียวจึงยังไม่พอ จำเป็นต้อง “ดีที่สุด” ด้วย

2. พระองค์ทรงเรียกร้องให้เรา “สร้างสันติ” ไม่ใช่แค่ “รักสันติ”

หลายคนชอบอ้างว่าตนรักสันติ ต้องการสมานฉันท์ จึงไม่เผชิญหน้ากับปัญหาใดๆ เลย อย่างนี้จะเรียกว่าเป็นผู้สร้างสันติไม่ได้ เพราะปัญหาถูกซุกไว้ใต้พรมโดยยังไม่ได้รับการแก้ไข มีแต่รอวันและเวลาที่ระเบิดออกมาเท่านั้น

ผู้สร้างสันติที่แท้จริงจะต้องพร้อมเผชิญหน้ากับปัญหา จัดการกับปัญหา และเอาชนะปัญหาให้ได้ แม้ตัวเองจะต้องดิ้นรนและเจ็บปวดสักเพียงใดก็ตาม

3. ภาษาฮีบรูไม่ค่อยมีคำคุณศัพท์ จึงต้องเลี่ยงไปใช้คำว่า “บุตรของ” หรือ “บุตรแห่ง” (son of...) แล้วตามด้วยคำนามแทน สำหรับชาวฮีบรู “บุตรแห่งความสว่าง” จึงหมายถึง “คนดี” และ “บุตรของพระเจ้า” หมายถึง “เหมือนพระเจ้า” เป็นต้น

พระเจ้าคือผู้สร้างสันติ ดังที่นักบุญเปาโลกล่าวว่า “ขอพระเจ้าผู้ประทานสันติสถิตอยู่กับท่านทั้งหลายเถอญ” (รม 15:33) และ “จงดำเนินชีวิตอย่างสันติ แล้วพระเจ้าแห่งความรักและสันติจะสถิตอยู่กับท่าน” (2 คร 13:11)

ผู้สร้างสันติจึงทำเหมือนพระเจ้า และดังนั้นจึงได้ชื่อว่าเป็น “บุตรของพระเจ้า”

ในทางปฏิบัติ ผู้สร้างสันติหมายถึง

1. ทุกคนที่มีส่วนทำให้โลกนี้ดีขึ้น น่ายู่งขึ้น เพื่อผู้ที่อาศัยอยู่ในโลกนี้จะสามารถบรรลุถึงความดีและความสมบูรณ์สูงสุดได้
 2. ทุกคนที่มีสันติในจิตใจ ไม่มีความขัดแย้งหรือการต่อสู้กันระหว่างความดีและความชั่วในจิตใจอีกต่อไป
 3. ทุกคนที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง ไม่ใช่เข้าที่ไหนวงแตกที่นั่น หรือชอบสร้างความขัดแย้งและทะเลาะเบาะแว้งกับคนอื่นอยู่ร่ำไป
- ความหมายของความสุจริตประการนี้คือ
- “โอ้ ช่างสุขจริงหนอ ผู้ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง เหตุว่าเขากำลังทำแบบพระเจ้า”

8. ผู้ถูกเบียดเบียนข่มเหงเพราะความชอบธรรมย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา

ท่านทั้งหลายย่อมเป็นสุขเมื่อถูกดูหมิ่นข่มเหงและใส่ร้ายต่างๆ นานาเพราะเรา
จงชื่นชมยินดีเถิด เพราะบำเหน็จรางวัลของท่านในสวรรค์นั้นยิ่งใหญ่นัก
เขาได้เบียดเบียนบรรดาประกาศกที่อยู่ก่อนท่านดังนี้ด้วยเช่นกัน

ความสุขประการสุดท้ายนี้บ่งบอกถึงความจริงใจของพระเยซูเจ้าอย่างแท้จริง พระองค์
ทรงบอกผู้ที่ปรารถนาจะติดตามพระองค์ตรงไปตรงมาว่า พระองค์มิได้เสด็จมาเพื่อทำให้ชีวิต
ของพวกเขาสะดวกสบายขึ้น แต่เพื่อทำให้ชีวิตของพวกเขา “ยิ่งใหญ่และได้รับความรุ่งโรจน์”
ดูเจ็ดเดียวกับพระองค์

คริสตชนยุคเริ่มแรกจำนวนมากได้ยืนหยัดอยู่เคียงข้างพระองค์อย่างน่าชื่นชม แม้
จะต้องสูญเสียหลายสิ่งหลายอย่างในชีวิตก็ตาม

1. พวกเขาสูญเสียอาชีพและการงาน เช่น ช่างไม้ที่ได้รับการว่าจ้างให้สร้างวัด
ของคนต่างศาสนา หรือช่างตัดเสื้อที่ถูกขอร้องให้ตัดเย็บอาภรณ์ศักดิ์สิทธิ์สำหรับพระต่างศาสนา
พวกเขาไม่ลังเลใจเลยที่จะเลิกจ้างพระเยซูเจ้ามากกว่าความอยู่รอดของธุรกิจ
2. พวกเขาสูญเสียฐานะทางสังคม ในสมัยโบราณงานเลี้ยงมักจัดในวิหารของเทพ
เจ้า เริ่มด้วยการดื่มถวายเกียรติแด่เทพเจ้าแล้วกินเนื้อที่เหลือจากการเผาถวายแด่เทพเจ้า พวกเขา
จึงต้องปฏิเสธงานเลี้ยงอันทำให้ฐานะในสังคมต้องสูญเสียไปเพื่อจะเป็นคริสตชนที่สัตย์ซื่อ
3. พวกเขาสูญเสียครอบครัว สมาชิกในครอบครัวบางคนกลับใจเป็นคริสตชน
บางคนไม่ยอมกลับใจ ครอบครัวต้องแตกแยก แต่พวกเขาก็พร้อมที่จะรักพระเยซูเจ้ามากกว่า
ภรรยาและบุตรซึ่งอยู่ใกล้ชิดเขามากที่สุดและเขาเองก็รักมากที่สุดด้วย

นอกจากนี้ ยังมีคริสตชนจำนวนมากต้องทนทุกข์และพลีชีพเพื่อเป็นพยานยืนยันถึงพระ
เยซูเจ้า บางคนถูกโยนให้สิงโตกิน บางคนถูกเผาไฟทั้งเป็น บางคนถูกห่อด้วยผ้าเด็นที่ชุบน้ำมัน
แล้วจุดเป็นคบไฟในสวนของจักรพรรดิเนโร บางคนถูกเย็บติดกับหนังสือศักดิ์สิทธิ์ๆ แล้วปล่อยให้

สุนัขล่าเนื้อไล่ล่าจนตาย บางคนถูกคีมบีบ ถูกรมควัน ถูกควักลูกตา ถูกตัดแขนขาอย่างต่อหน้า ต่อตา ถูกเผามือเผาแขนพร้อมกับรดน้ำเย็นเพื่อยืดเวลาทรมาน ถูกเตะกระดูกเตี้อตราดตัว ฯลฯ อีกมากมาย

สาเหตุของการถูกเบียดเบียนอาจแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. การใส่ร้าย

1.1 จากคำที่ว่า “นี่คือกายของเรา นี่คือโลหิตของเรา” พวกเขาถูกใส่ร้ายว่าฆ่าและกินเนื้อเด็ก

1.2 พวกเขาคริสตชนเน้นความรัก และมี kiss of peace (พิธีแสดงความเป็นมิตรต่อกัน) จึงถูกใส่ร้ายว่าประพฤติดิถีศีลธรรม มั่วเซ็กซ์

1.3 พวกเขาถูกใส่ร้ายว่าเป็นนักวางเพลิง เพราะชอบพูดถึงไฟล้างโลกอยู่บ่อยๆ เช่น “วันนั้นท้องฟ้าจะอันตรธานสูญสิ้นไปด้วยเสียงกึกก้อง โลกธาตุนั้นจะลุกเป็นไฟแตกแยกจากกัน แผ่นดินและสรรพสิ่งที่อยู่บนแผ่นดินจะมอดไหม้สูญสิ้นไป” (2 ปต 3:10) หรือ “ในวันนั้นท้องฟ้าจะถูกไฟเผาผลาญ และโลกธาตุนั้นจะถูกไฟเผาละลายไป” (2 ปต 3:12)

1.4 พวกเขาถูกกล่าวหาว่าทำให้ครอบครัวแตกแยก

2. การเมือง

2.1 เนื่องจากอาณาจักรโรมันมีขนาดใหญ่ ประกอบด้วยชนหลายชาติหลายศาสนา เพื่อให้เป็นหนึ่งเดียวกัน พลเมืองทุกคนจึงถูกบังคับให้ถวายกำยานแด่ “เทพเจ้าซีซาร์” อย่างน้อยปีละครั้ง หลังจากได้หนังสือรับรองว่าถวายกำยานแด่ซีซาร์แล้วจึงจะนมัสการพระเจ้าที่ตนนับถือได้

ในสายตาของชาวโรมัน คริสตชนประกอบอาชญากรรมใหญ่หลวง เพราะไม่ยอมถวายกำยานแด่ซีซาร์ แต่กลับนมัสการพระเยซูเจ้าเป็นพระเจ้าเพียงแท้แต่เพียงพระองค์เดียว

2.2 ด้วยจำนวนทาสที่อาณาจักรโรมันซึ่งมีมากถึง 60 ล้านคน หากพวกเขากระต้างกระเดื่องหรือก่อการจลาจล อาณาจักรย่อมสั่นคลอนอย่างแน่นอน

แม้พระศาสนจักรจะมีได้พยายามปลดปล่อยทาสให้เป็นอิสระหรือประณามการมีทาส แต่การสอนว่าไม่ว่า “ทาส” หรือ “ไทย” ต่างก็เป็นบุตรของพระเจ้าเท่าเทียมกัน หรือการยอมให้ทาสมีตำแหน่งสูงในพระศาสนจักรอย่างเช่นพระสันตะปาปากัลลิสตุสและปีอุส ชำร้ายไปกว่านั้นพระสันตะปาปากัลลิสตุสยังทรงอนุญาตให้สตรีผู้สูงศักดิ์แต่งงานกับทาสที่ได้รับอิสรภาพแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดกับกฎหมายโรมัน ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้ผู้มีอำนาจของชาวโรมันมองพระศาสนจักรและคริสตชนเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของอาณาจักรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3. ผลประโยชน์

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าคริสตศาสนามีผลกระทบใหญ่หลวงต่อผลประโยชน์ของคนต่างศาสนา นักบุญลูกาเล่าไว้ในหนังสือกิจการอัครสาวกว่า ที่เมืองเอเฟซัส “เกิดการจลาจล

อย่างรุนแรงเพราะคำสอนใหม่ ช่างเงินคนหนึ่งชื่อ เดเมตรีอัส เป็นผู้จัดหางานที่ทำรายได้ดีให้แก่ บรรดาช่าง โดยสร้างรูปจำลองพระวิหารของเทพีอาร์เทมิส เขาเรียกประชุมบรรดาช่าง รวมทั้งผู้มี อาริชาตที่เกี่ยวข้อกัน พูดว่า ‘เพื่อนร่วมอาชีพทั้งหลาย ท่านรู้แล้วว่า ความสะดวกสบายในความ เป็นอยู่ของเราขึ้นอยู่กับอาชีพนี้ ท่านเห็นและได้ยินแล้วว่าเปาโลผู้นี้ทำให้ประชาชนจำนวนมาก มีความเชื่อมั่นเปลี่ยนศาสนา ไม่เพียงที่เมืองเอเฟซัสเท่านั้น แต่เกือบทั่วแคว้นเอเชียด้วย โดย สอนว่ารูปที่มีมนุษย์สร้างนั้นย่อมไม่ใช่พระเจ้า อาชีพช่างเงินของเรากำลังอยู่ในอันตราย จะ เสื่อมความนิยม ยิ่งกว่านั้นพระวิหารของเทพีอาร์เทมิสผู้ยิ่งใหญ่จะต้องหมดความสำคัญ และ เทพีซึ่งทั่วแคว้นเอเชียและทั่วโลกเคารพกราบไหว้นั้นจะสูญเสียความยิ่งใหญ่ไปด้วย” (กจ 19:23-27)

ทุกวันนี้ แม้โอกาสที่จะ “พลีชีพ” เพื่อยืนยันความเชื่อในพระเยซูเจ้าคงไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก แต่เราสามารถ “เจริญชีพ” เพื่อเป็นพยานยืนยันถึงพระองค์ได้ตลอดเวลา เช่น รักและรับใช้ เพื่อนมนุษย์ ให้อภัยเพื่อนมนุษย์ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานของตน ดังนี้ เป็นต้น

สิ่งที่ต้องจำใส่ใจคือ ถึงจะ “พลีชีพ” เพื่อพระองค์ไม่ได้ แต่เราสามารถ “พลีตน” และ “เจริญชีพ” เพื่อพระองค์ได้ทุกวัน จนตลอดชีวิต !